

Nông nghiệp đô thị - Giải pháp cho không gian xanh bền vững

16:28 18/11/2025

Ngày 18/11, tại Trung tâm Công nghệ sinh học TP. HCM, Hội thảo “Nông nghiệp đô thị – Giải pháp phát triển không gian xanh” đã chính thức khai mạc, quy tụ đông đảo các nhà khoa học, chuyên gia và doanh nghiệp uy tín.

Sự kiện do Báo Kinh tế & Đô thị phối hợp với Trung tâm Công nghệ sinh học và nhiều đối tác tổ chức, nhằm tìm kiếm những giải pháp đột phá và bền vững cho không gian xanh đô thị trong bối cảnh tốc độ đô thị hóa nhanh chóng.

Phát biểu khai mạc, PGS.TS Nguyễn Thành Lợi - Tổng Biên tập Báo Kinh tế & Đô thị nhấn mạnh áp lực to lớn mà các đô thị Việt Nam, đặc biệt là TP. HCM, đang đối mặt.

“Trong gần hai thập kỷ qua, tốc độ đô thị hóa của Việt Nam diễn ra nhanh và mạnh mẽ. Tỷ lệ dân số đô thị tăng nhanh kéo theo những sức ép ngày càng lớn về không gian sống, môi trường, giao thông, hạ tầng kỹ thuật và chất lượng đời sống của cư dân. Nhiều đô thị lớn đang đối mặt với sự thu hẹp không gian xanh, ô nhiễm không khí tăng cao và tác động rõ rệt của biến đổi khí hậu” - PGS.TS Nguyễn Thành Lợi nhấn mạnh.

PGS.TS Nguyễn Thành Lợi - Tổng Biên tập Báo Kinh tế & Đô thị phát biểu khai mạc. (Ảnh: Hoàng Bách)

Trong bức tranh ấy, nông nghiệp đô thị nổi lên như một hướng đi chiến lược, vừa đáp ứng nhu cầu thực phẩm an toàn, vừa bổ sung không gian xanh, cải thiện môi trường sinh thái, đồng thời lan tỏa lối sống bền vững, nâng cao ý thức của cộng đồng đô thị.

Nhiều mô hình thành công trên thế giới như Singapore với mục tiêu tự chủ 30% nguồn thực phẩm vào năm 2030 nhờ nông nghiệp công nghệ cao trên mái nhà, Nhật Bản với "nông trại trong nhà" ứng dụng AI và IoT, hay Hà Lan với công nghệ nhà kính tiên tiến.

Tại Việt Nam, nhiều mô hình nông nghiệp đô thị như vườn trên mái, thủy canh đã xuất hiện và tạo giá trị. Tuy nhiên, vẫn còn những điểm nghẽn hiện hữu như chính sách chưa hoàn thiện, công nghệ cao chưa dễ tiếp cận, kết nối cung - cầu hạn chế và thiếu hệ sinh thái giữa quản lý, khoa học, doanh nghiệp và người dân, khiến nhiều mô hình kém bền vững.

Các chuyên gia đã tập trung vào ba mục tiêu chính để thúc đẩy nông nghiệp đô thị tại Việt Nam. (Ảnh: Hoàng Bách)

Trước thực trạng này, PGS.TS Nguyễn Thành Lợi kêu gọi các đại biểu tập trung thảo luận thực trạng, chia sẻ mô hình hiệu quả và đề xuất giải pháp thúc đẩy nông nghiệp đô thị gắn với mục tiêu mở rộng không gian xanh và phát triển đô thị bền vững.

Tại hội thảo, các chuyên gia đã tập trung vào ba mục tiêu chính để thúc đẩy nông nghiệp đô thị tại Việt Nam: Phát triển mô hình kinh tế và cộng đồng xanh trong các đô thị; ứng dụng công nghệ, mô hình sản xuất mới và giải pháp kỹ thuật phù hợp đô thị; hoàn thiện chính sách và quy hoạch nhằm thúc đẩy phát triển nông nghiệp đô thị.

Theo ông Lại Thành Nam - Chủ tịch Liên hiệp khoa học công nghệ xanh Việt Nam, Việt Nam đang đô thị hóa nhanh, với tỷ lệ dân số đô thị dự kiến đạt trên 50% vào năm 2030. Người dân thành phố ngày càng quan tâm đến thực phẩm sạch, an toàn, có nguồn gốc rõ ràng, tạo ra thị trường tiềm năng cho nông nghiệp đô thị.

Các khu vực ven đô, sân thượng, ban công, đất trống trong đô thị có thể được chuyển đổi thành vườn rau, vườn hoa hoặc trang trại nhỏ. Việc này sẽ tạo ra việc làm tại chỗ, giảm chi phí vận chuyển thực phẩm; đồng thời tăng khả năng tự cung cấp thực phẩm, góp phần cải thiện môi trường sống và sức khỏe cộng đồng.

Đại biểu tham dự hội nghị. (Ảnh: Hoàng Bách)

Tiến sĩ Vũ Thị Quyên - Trưởng ngành công nghệ sinh học, Trường Đại học Văn Lang cho biết, việc phát triển không gian xanh không chỉ là nhiệm vụ bảo vệ môi trường, mà còn là chiến lược quốc gia nhằm ứng phó với biến đổi khí hậu và thúc đẩy tăng trưởng xanh. TP. HCM được đánh giá là phù hợp với mô hình không gian xanh bố trí dọc bờ sông Sài Gòn và mô hình không gian xanh phù hợp.

Theo đó, tại khu vực trung tâm TP. HCM, cần khuyến khích xây dựng công trình xanh, phát triển cây xanh trên mái (vườn mái) và tường xanh. Tại các khu dân cư ven kênh Nhiêu Lộc - Thị Nghè, ngành chức năng cần tăng cường cây xanh thân gỗ theo kết cấu nhiều tầng tán để tăng khả năng hấp thụ CO₂ và giảm thiểu ô nhiễm.

Một số vật tư nông nghiệp chuyên biệt được giới thiệu tại hội thảo.
(Ảnh: Hoàng Bách)

Còn theo TS. Trần Đình Lý - Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Nông Lâm TP. HCM, thành phố đang đứng trước thời điểm quan trọng để tái định hình bản sắc đô thị của mình. Không gian xanh và nông nghiệp đô thị hiện đại không chỉ cải thiện môi trường mà còn: Gia tăng khả năng chống chịu của đô thị; nâng cao sức khỏe cộng đồng và tạo nên một phong cách sống văn minh, nhân bản.

Tuy nhiên, TS Trần Đình Lý cũng chỉ ra điểm hạn chế hiện nay, đó là không gian xanh và nông nghiệp hiện đại chỉ thành công khi được vận hành bởi đội ngũ nhân lực chất lượng cao. Đây là yếu tố đang thiếu nhất tại Việt Nam. Với vai trò cầu nối giữa khoa học - thị trường - chính sách, Trường Đại học Nông Lâm TP. HCM cam kết tiếp tục đồng hành với thành phố trong đào tạo nhân lực, chuyển giao công nghệ và xây dựng hệ sinh thái xanh.

Hoàng Bách